

Úvodem 11

I. BOHOVÉ A HRDINOVÉ

Starověké orientální literatury 14
 Antická řecká literatura 15
 Latinská římská literatura 20

II. SLOVESNÁ KULTURA STŘEDOVĚKÉ KŘESŤANSKÉ JEDNOTY

Křesťanství a jeho ideologie 24
 Staroslověnské písemnictví a latinská literatura doby románské 26
 Evropská hrdinská epika a dvorská lyrika 31
 Česká veršovaná epika 33
 Vyvrcholení gotické slovesné kultury v Čechách 33

III. ČESKÁ LITERATURA 15. STOLETÍ OBRAZEM KRIZE STŘEDOVĚKÉ SPOLEČNOSTI

Společenské příčiny krize 42
 Mistr Jan Hus 42
 Husitská literatura 45
 Petr Chelčický a jednota bratrská 46

IV. UMĚLECKÝ IDEÁL ROZVITÉHO LIDSTVÍ

(*Evropský humanismus a renesance*)

Předchůdci renesančního cítění v Itálii a ve Francii 50
 Renesance a humanismus v jižní a západní Evropě 52

V. LITERATURA MĚŠŤANSKÉHO HUMANISMU V NAŠICH ZEMÍCH

Humanismus v Čechách 62
 Vzdělávací ráz měšťanské literatury 64
 Jan Amos Komenský 68

VI. SLOVESNÁ TVORBA BAROKNÍ ROZPOLCENOSTI

Evropské baroko 76
 Oficiální literatura českého baroka 79
 Lidová a pololidová slovesnost 81

VII. LITERÁRNÍ TVORBA IDEÁLŮ ŽIVOTNÍ VYROVNANOSTI

(*Klasicismus*)

Francouzský klasicismus 84
 Klasicistická tragédie a komedie 85
 Osvícenství 87

VIII. OD OSVÍCENSKÉHO KLASICISMU K SENTIMENTALISMU

(*Začátky národního obrození*)

Problematika a ráz národního obrození 92
 Podmínky národního obrození a úkoly literatury 92
 Obrozenské dějepisectví a jazykověda 94
 Vzdělávací a lidovýchovná próza 96
 Novinářství a časopisectví 96
 Divadlo 97
 Začátky novočeské poezie 98

IX. KE ZDROJŮM CITOVOSTI

(Evropský preromantismus)

Kult přirozeného člověka, dávnověku a přírody	102
Klasicistické a romantické prvky v preromantismu	102
Od Rousseaua ke Goethovi	103

X. VZNIK UMĚLECKY NÁROČNÉ LITERATURY

(Národní obrození ve dvacátých letech)

Dovršení jazykového obrození (Jungmann)	110
Ideál hrdinského dávnověku (Rukopisy)	111
Obraz minulosti posilou národního vědomí	113
Slovanská myšlenka ve vědě a v poezii	114
Sblížení poezie s lidovou slovesností	116
Divadlo ve dvacátých letech	118

XI. ROMANTICKÁ REVOLTA PROTI ROZUMU A ŘÁDU

(Evropský romantismus)

Podmínky romantického životního pocitu	122
Stylizace romantického hrdiny	123
Podoba romantické literatury	123
Německý romantismus	125
Romantismus v Anglii a ve Francii	126
Ruský a polský romantismus	130

XII. MEZI IDYLIČNOSTÍ A PROTISPOLEČENSKOU REVOLTOU

(Česká literatura v letech třicátých a čtyřicátých)

Úkoly literatury ve třicátých a čtyřicátých letech	134
Máchův subjektivní romantismus	135
Tylovo úsilí o výchovu národní společnosti	142
Erbenův nadosobní řád	144
Slovenská jazyková odluka a básníci školy Štúrovy	146

XIII. MEZI DEMOKRATICKÝM RADIKALISMEM A SOCIÁLNÍ UTOPIÍ

Mladé Německo a Francie	150
Ruští radikální demokraté a Gogol	151
Havlíček a Němcová	152

XIV. LITERATURA DEMOKRATICKÝCH A NÁRODNÍCH IDEÁLŮ

Podmínky literárního života v šedesátých a sedmdesátých letech	162
Vývojové tendence české literatury	164
Generace májovců: Hálek, Světlá, Arbes, Neruda	168

XV. LITERATURA NÁRODNÍCH A VŠELIDSKÝCH IDEÁLŮ

(Česká literatura od poloviny sedmdesátých let)

Společenské a kulturní podmínky	182
Svatopluk Čech a generace ruchovců	184
Konvenční próza	186
Historická beletrie	187
Dramatická tvorba	192
Mezi domovem a světem cizích kultur (Sládek, Vrchlický, Zeyer)	192

XVI. LITERÁRNÍ TVORBA KRITICKÉHO OBRAZU SPOLEČNOSTI

(Realismus v evropských literaturách)

Filozofické předpoklady realismu	208
Umělecké zásady realismu	208
Realismus anglický, francouzský a ruský	210

XVII. NÁSTUP REALISMU V ČESKÉ LITERATUŘE

Vědecký realismus a přehodnocování národních ideálů	222
Vývojové tendence české literatury v osmdesátých letech	224
Vesnický román a povídka	225
Drama v období realismu	229
Literatura pro děti a mládež	231
Slovenská literatura	232

Jmenný rejstřík	235
-----------------	-----